

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO
ĮSTATYMO NR. I-1489 23, 49, 69 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR.
XIVP-226(2)“ PROJEKTO (toliau - Projektas) (TAP-21-1000(2); TAIS Nr. 21-27966(2))
2021-08-23 Nr. NV-2016
Vilnius

Projekto rengėjas - Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM).

Projekto tikslas. Pateikti Vyriausybės išvadą Seimo narių V. Targamadzės, G. Palucko ir kt. pateiktam Švietimo įstatymo Nr. I-1489 23, 49, 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-226(2) (toliau – Įstatymo projektas), kuriuo siekiama patikslinti pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo kokybės ir prieinamumo teisinės prielaidas.

Dabartinė situacija. Švietimo įstatyme nurodyta, kad:

- Ne rečiau kaip kartą per ketverius metus pedagoginiai darbuotojai privalo tobulinti kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje.
- Kvalifikacijos tobulinimo programas (toliau – programos) įgyvendina švietimo, mokslo ir sporto ministro (toliau – Ministras) nustatyta tvarka patvirtinti pedagogų rengimo centrai kartu su akredituotomis kvalifikacijos tobulinimo įstaigomis.
- Mokytojams ir kitiems ugdymo procese dalyvaujantiems asmenims turi būti apmokėtos ne mažiau kaip 5 dienų per metus kvalifikacijos tobulinimo išlaidos (nenurodant, kokiose srityse turi vykti kvalifikacijos tobulinimas).

Įstatymo projektu siūloma:

- Atsisakyti nuostatos, kad pedagoginiai darbuotojai kvalifikaciją tobulina ne rečiau kaip kartą per ketverius metus, ir tikslinti kvalifikacijos tobulinimo aprėptį į mokinių bendrųjų kompetencijų, numatytų bendrosiose ugdymo programose (toliau - BUP), ugdymo sritis ir kitas prioritetines kvalifikacijos tobulinimo sritis, tvirtinamas Ministro.
- Nustatyti, kad programos turi būti vertinamos ir akredituojamos bei registruojamos ŠMSM įsteigtoje ir valdomoje Atvirojo informavimo, konsultavimo ir orientavimo sistemoje (AIKOS) Ministro nustatyta tvarka.
- Nustatyti, kad mokytojams ir kitiems ugdymo procese dalyvaujantiems asmenims turi būti apmokėtos tik prioritetines kvalifikacijos tobulinimo sritis arba švietimo įstaigos raidos poreikius atitinkančios kvalifikacijos tobulinimo išlaidos.

Siūloma, kad Įstatymo projektas įsigaliotų 2022 m. sausio 1 d., o Vyriausybė iki 2021 m. gruodžio 31 d. patvirtintų įgyvendinamuosius teisės aktus.

Projekto esmė. Siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projektui, tačiau siūlyti Seimui jį tobulinti:

- Atsisakyti nuostatos dėl pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo mokinių bendrųjų kompetencijų, numatytų BUP, ugdymo srityse. BUP nustato mokinių, besimokančių pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, bendrąsias kompetencijas. Tuo tarpu pedagoginiais darbuotojais laikomas žymiai platesnis darbuotojų ratas: remiantis Ministro 2003 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. ĮSAK-1407 „Dėl Pareigybių, kurias atliekant darbas laikomas pedagoginiu, sąrašo patvirtinimo“, tai ir ikimokyklinio ugdymo, ir kito neformaliojo švietimo, ir profesinio mokymo pedagogai bei kiti darbuotojai. Aukštųjų mokyklų (toliau – AM) pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą reglamentuoja specialus Mokslo ir studijų įstatymas, todėl siūlytina Įstatymo projektu numatyti išimtį AM pedagoginiams darbuotojams.
- Atsisakyti nuostatos dėl programų vertinimo. Šiuo metu yra įteisinta kvalifikacijos tobulinimą vykdančių įstaigų akreditacija, todėl papildomai įteisinus programų vertinimą ir akreditavimą

būtų kuriama besidubliuojanti kokybės užtikrinimo sistema. Vietoj programų vertinimo ir akreditavimo siūloma numatyti reikalavimus pedagoginių darbuotojų (išskyrus AM darbuotojus) kvalifikacijos tobulinimo programoms, atitinkančioms prioritetines kvalifikacijos tobulinimo sritis, kuriuos turėtų patvirtinti Ministras. Tai leistų siekti nacionalinio lygmens kvalifikacijos tobulinimo paslaugų kokybės, kurią būtų galima stebėti sukūrus ir įdiegus nacionalinę kvalifikacijos tobulinimo stebėsenos sistemą.

- Atsisakyti nuostatos dėl programų registravimo AIKOS sistemoje, vietoj to numatant šių programų registravimą žinybiniame Neformaliojo švietimo programų registre.
- Nekeisti esamo reguliavimo dėl sričių, kuriose tobulinant kvalifikaciją būtų apmokėtos išlaidos. Konkrečių sričių nurodymas susiaurintų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų galimybes tobulinti kvalifikaciją. Be to, sąvoka „švietimo įstaigos raidos poreikiai“ nėra reglamentuota, todėl įgyvendinant šią normą gali atsirasti interpretavimo įvairovė.
- Atsižvelgiant į švietimo sistemos veiklos ir teisinio reglamentavimo ypatumus siūloma, kad Įstatymo projektas įsigaliotų nuo 2022 m. rugsėjo 1 d., o įgyvendinamuosius teisės aktus priimtų ne Vyriausybė, o ŠMSM.

Atitiktis Vyriausybės programai. Tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina, tačiau susijęs su programos 48.4 p. „Poreikius atliepianti nacionalinė pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programa“ ir Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 1.3.2 veiksmu „Sudaryti pedagogo motyvavimo ir paramos paketą, suteikiantį galimybę tobulinti kvalifikaciją, įskaitant pedagogines stažuotes, įgyti kito dalyko ar pedagoginės specializacijos kompetencijų, siekti aukštesnio kvalifikacinio laipsnio (bakalauro ir / ar magistro)“ bei 1.3.7 veiksmu „Sudaryti nacionalinių kvalifikacijos tobulinimo programų paketą, susietą su studijų kreditų kaupimu, apimantį šiuolaikinės didaktikos (atsižvelgiant į mokinių ugdymo poreikių įvairovę), užsienio kalbų (ES darbo kalbų) ir kitas aktualias kompetencijų tobulinimo sritis“.

Derinimas. Projektas derintas su Lietuvos savivaldybių asociacija (pastabų nepateikė) ir Teisingumo ministerija (į didžiąją dalį pastabų atsižvelgta). Svarstytas 2021 m. rugpjūčio 17 d. tarpinstituciniame pasitarime (pastabų neišsakyta) ir patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas. Į Teisės grupės 2021 m. rugpjūčio 20 d. antrinėje išvadoje Nr. NV-2013 pateiktą redakcinio pobūdžio pastabą bus atsižvelgta išleidžiant nutarimą.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Socialinės politikos grupės patarėja

Aistė Zedelytė-Kaminskė

tel. 8 706 63 741, el.p. aiste.zedelyte@lr.lt